

19.9.2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää valtiovarainministeriön lausuntoa otsikossa mainitusta luonnoksesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yleisestä asumistuesta annettua lakia (938/2014). Esitys perustuu pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan, jonka mukaan valtiontalouden tasapainottamiseksi asumistuen saamisen ehtoja muutetaan usealla eri tavalla, mm. tukiprosenttia laskeamalla ja ansiotulovähennyksestä luopumalla. Lisäksi yleinen asumistuki omistus-asuntoihin lakkautetaan. Esitys liittyy valtion vuoden 2024 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2024, osin kuitenkin vasta 1 päivänä syyskuuta 2024.

Valtiovarainministeriön lausunto

Hallitusohjelman edellyttämät toimet ja taloudelliset vaikutukset

Hallitusohjelman taloudellisten päätösten mukaan hallitus uudistaa asumiseen liittyvien tukien kokonaisuutta siten, että muutosten ollessa kokonaisuudessaan voimassa julkinen talous vahvistuisi kaikkiaan noin 363 milj. eurolla vuodessa. Nyt lausunnolla olevalla esityksellä on tarkoitus saattaa voimaan osa kokonaisuuteen kuuluvista toimenpiteistä. Muutosten etuusmenoja vähentäväksi vaikutukseksi on toimeentulotukimenojen kasvu huomioiden arvioitu noin 305 miljoonaa euroa vuodessa.

Kunnat rahoittavat puolet toimeentulotuen kustannuksista. Koska toimeentulotuen kustannukset vähennetään kuntien valtionosuuksista toteumavuotta seuraavan vuoden talousarviossa, vaikutukset kuntiin toteutuvat kahden vuoden viiveellä. Koska samaan aikaan on vireillä myös muita eri etuuksiin vaikuttavia lakimuutoksia, on tarpeen koostaa yhteen eri esitysten vaikutukset. Tällainen yhteenveto onkin sosiaali- ja terveysministeriössä valmisteilla.

Kuntien näkökulmasta arvioinnissa on otettava huomioon myös perustuslain 121 §:n mukainen kunnallinen itsehallinto. Perustuslakivaliokunta on kunnallista itsehallintoa koskevassa lausuntokäytännössään korostanut, että tehtävistä säädetäessä on huolehdittava rahoitusperiaatteen mukaisesti kuntien tosiasiallisista

edellytyksistä suoriutua velvoitteistaan. Asiaa koskeva arviointi on tarpeen sisällyttää lopulliseen hallituksen esitykseen.

Kuntalain (410/2015) 11-13 §:ssä säädetään valtion ja kuntien neuvottelumenettelystä. Valtion ja kuntien neuvottelumenettelyyn kuuluu kuntien toimintaa, taloutta ja hallintoa koskevien asioiden käsittely valtiovarainministeriön yhteydessä toimivassa kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa. Myös tämä esitys tulee käsitellä kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

Valtiosihteeri

kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö,

budjettipäällikkö

Mika Niemelä

VN/22377/2023-VM-60

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: